

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

ผลของโปรแกรมการบำบัดทางปัญญาต่อภาวะซึมเศร้า
ในผู้ติดเชื้อเอชไอวีและเอดส์

ผู้เขียน

นางสาวขวัญใจ นามชื่อ

ปริญญา

พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (สุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร. คาราวรรณ ต๊ะปีนตา ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศรีนวล วิวัฒน์คุณูปการ กรรมการ

บทคัดย่อ

ภาวะซึมเศร้าเป็นปัญหาทางสุขภาพจิตที่พบได้บ่อยในผู้ติดเชื้อเอชไอวีและเอดส์ และอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพทางร่างกายและคุณภาพชีวิต การบำบัดทางปัญญาต่อภาวะซึมเศร้าเป็นวิธีการหนึ่งที่น่าจะลดภาวะซึมเศร้าในผู้ติดเชื้อเอชไอวีและเอดส์ได้ การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลองที่มีสองกลุ่มวัดก่อนการทดลอง หลังการทดลองทันที และระยะติดตามผล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการบำบัดทางปัญญาต่อภาวะซึมเศร้าในผู้ติดเชื้อเอชไอวีและเอดส์ คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 32 ราย แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 16 ราย และกลุ่มควบคุม 16 ราย โดยให้ทั้งสองกลุ่มมีลักษณะคล้ายคลึงกันตามระยะของการติดเชื้อเอชไอวี ระดับคะแนนภาวะซึมเศร้าระดับเล็กน้อยถึงระดับปานกลาง และการได้รับยาต้านไวรัส กลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมการบำบัดทางปัญญา และกลุ่มควบคุมเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มช่วยตนเองของผู้ติดเชื้อเอชไอวีและเอดส์ตามปกติ เครื่องมือวิจัยประกอบด้วย 1) แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล 2) แบบประเมินภาวะซึมเศร้าของเบ็ค (Beck Depression Inventory IA [BDI-IA]) แปลโดยมุกดา ศรียงค์ และผู้วิจัยนำมาหาความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาคได้เท่ากับ .91 และ 3) โปรแกรมการบำบัดทางปัญญาต่อภาวะซึมเศร้าในผู้ติดเชื้อเอชไอวีและเอดส์ ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิดการบำบัดทางปัญญาต่อภาวะซึมเศร้าของ เบ็ค, รัช, ชอว์ และ เอ็มเมอร์รี่ (Beck, Rush, Shaw,

& Emery, 1979) และจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน และคำนวณค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาได้เท่ากับ .81 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ และสถิติทดสอบค่าที ชนิด 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน

เนื่องจากมีกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มทดลอง 2 รายได้ถอนตัวจากการเข้าร่วมโปรแกรมการบำบัดทางปัญญา จึงคงเหลือกลุ่มตัวอย่างจำนวน 28 ราย ที่นำมาวิเคราะห์ข้อมูล ผลการศึกษามีดังนี้

1. กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าระยะทันทีหลังการทดลองสิ้นสุด ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

2. กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าระยะ 2 สัปดาห์หลังการทดลองสิ้นสุด ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

3. กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าระยะทันทีหลังการทดลองสิ้นสุด และระยะ 2 สัปดาห์หลังการทดลองสิ้นสุดไม่แตกต่างกัน

4. คะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าระยะทันทีหลังการทดลองสิ้นสุดของกลุ่มทดลองต่ำกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

5. คะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าระยะ 2 สัปดาห์หลังการทดลองสิ้นสุดของกลุ่มทดลองต่ำกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าโปรแกรมการบำบัดทางปัญญาสามารถลดภาวะซึมเศร้าในผู้ติดเชื้อเอชไอวีและเอดส์ได้หลังโปรแกรมการบำบัดทางปัญญาสิ้นสุดทันที และระยะติดตามผลหลังการบำบัดทางปัญญาสิ้นสุด 2 สัปดาห์ ดังนั้นบุคลากรทางด้านสุขภาพจิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งพยาบาลจิตเวชสามารถใช้โปรแกรมการบำบัดทางปัญญาในการลดภาวะซึมเศร้าในผู้ติดเชื้อเอชไอวีและเอดส์ได้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

Thesis Title Effect of Cognitive Therapy Program on Depression of Persons with HIV/AIDS

Author Miss Kwunjai Namsui

Degree Master of Nursing Science (Mental Health and Psychiatric Nursing)

Thesis Advisory Committee

Associate Professor Dr. Darawan Thapinta Chairperson

Assistant Professor Srinuan Vivatkunupakan Member

ABSTRACT

Depression is a common psychiatric problem among persons with HIV/AIDS. It can adversely affect physical health and quality of life. Cognitive therapy is probably an intervention for reducing depression of persons with HIV/AIDS.

The purpose of this quasi-experimental research, pretest-posttest, follow up control group design, was to determine the effect of cognitive therapy program for HIV/AIDS people with depression. Thirty-two subjects were purposively selected and assigned to experimental and control group, 16 subjects in each group. The subjects were matched by stage of HIV infection, level of depression (mild to moderate) and administration of antiretroviral therapy. The experimental group received cognitive therapy program while the control group received the routine care by a self help group for persons with HIV/AIDS. The research instruments consisted of the Demographic Data Form; the Beck Depression Inventory IA (BDI-IA), which was translated into Thai by Mukda Sriyong, Cronbach's coefficient at .91; and the cognitive therapy program on depression of persons with HIV/AIDS developed by the researcher based on the concept of cognitive therapy of depression proposed by Beck, Rush, Shaw, and Emery (1979)

as well as the related literature review. Cognitive therapy program was validated by five experts with content validity index was .81. Data were analyzed using descriptive statistics, one-way repeated measure analysis of variance, and independent t-test.

Two subjects in the experimental group withdrew, data from 28 subjects were analyzed. The results of the study revealed that:

1. The experimental posttest depression mean score was significantly lower than the pretest for depression ($p < .001$);
2. Two weeks follow up, the experimental depression mean score was significantly lower than that pretest ($p < .001$);
3. The posttest depression mean score of the experimental group and the 2 weeks follow up mean score revealed no difference;
4. The posttest depression mean score of the experimental group was significantly lower than the control group ($p < .001$); and
5. The 2 weeks follow up depression mean score of the experimental group was significantly lower than the control group ($p < .001$).

The findings of this study indicate that the cognitive therapy program decreased depression of persons with HIV/AIDS immediately upon the completion of the program which remain in the same level for 2 weeks. Therefore, mental health professional, especially psychiatric nurses can apply the cognitive therapy program to decrease depression of persons with HIV/AIDS.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved